

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Metodické doporučení pro zprostředkování mezinárodního osvojení do ciziny

účinnost od: 15. dubna 2016
datum vydání: 15. dubna 2016
zpracoval: Oddělení mezinárodních adopcí Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

č. j. K 39/16-1
PID UMODX007KLTZ

1 Možnost zprostředkování osvojení dětí z České republiky do zahraničí

Zprostředkovat osvojení dítěte z České republiky (dále jen „ČR“) do zahraničí je oprávněn pouze Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen „Úřad“), který je ústředním orgánem podle Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení z 29. května 1993 (dále jen „Haagská úmluva“). Zprostředkování osvojení se provádí pouze v případě, že dítě je osvojitelné podle českého práva, tedy pokud:

1. rodiče dítěte dali souhlas s osvojením dítěte neznámými osvojiteli; takový souhlas může dát matka dítěte nejdříve po šesti týdnech od narození dítěte a otec dítěte i před uplynutím této doby, nejdříve však po narození dítěte; souhlas s osvojením dávají rodiče před soudem; po uplynutí tří měsíců ode dne, kdy byl dán souhlas k osvojení, se pozastavuje výkon práv a povinností vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, soud jmenuje poručníkem osvojovaného dítěte orgán sociálně-právní ochrany dětí, ledaže byl poručník jmenován již dříve, nebo
2. soud rozhodl v souladu se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) o tom, že k osvojení není třeba souhlasu rodičů, neboť:
 - a) rodiče osvojovaného dítěte jsou zbaveni rodičovské zodpovědnosti a zároveň práva dát souhlas k osvojení, nebo
 - b) rodiče dítěte nejsou schopni projevit svou vůli nebo rozpoznat následky svého jednání nebo je ovládnout, nebo
 - c) rodiče osvojovaného dítěte se zdržují na neznámém místě a toto místo se nepodaří soudu v součinnosti s dalšími orgány veřejné moci zjistit ani při vynaložení potřebné pečlivosti
 - d) rodiče o dítě nemají zjevný zájem;
3. rodiče dítěte nejsou známi, nebo
4. jedná se o osiřelé dítě bez dalších příbuzných.

Osvojitelem se mohou stát manželé nebo jeden z manželů. Výjimečně může osvojit i jiná osoba. Jako společné dítě mohou dítě osvojit pouze manželé. Osvojení páry stejného pohlaví se nepřipouští.

Mezi osvojitelem a osvojencem musí být zachován přiměřený věkový rozdíl; tento by zpravidla neměl být menší než šestnáct let. Osvojením má mezi osvojencem a osvojitelem vzniknout vztah stejný jako mezi rodiči a dětmi, čili i věkový rozdíl má odpovídat přirozenému věkovému rozdílu mezi rodiči a dětmi.

V ČR je důsledně uplatňován princip subsidiarity – podpůrnosti mezinárodního osvojení plynoucí z čl. 21 odst. b) Úmluvy o právech dítěte. Pro děti je vhodná péče v ČR hledána po dobu šesti měsíců od okamžiku, kdy je dítě osvojitelné. Vhodná rodina je hledána v souladu s § 24 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“) příslušnými krajskými úřady. V případě, že pro dítě není v uvedené lhůtě nalezena vhodná náhradní rodina v České republice, zašle příslušný krajský úřad spisovou dokumentaci dítěte Úřadu, který následně pro dítě hledá vhodnou náhradní rodinu v zahraničí.

2 Evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli

2.1 Zařazení do evidence žadatelů

Žadatelé o osvojení dítěte z ČR se s žádostí o zařazení do evidence (příloha č. 1) obracují na Úřad prostřednictvím ústředního orgánu nebo pověřené organizace přijímajícího státu, která od Úřadu obdrží povolení ve smyslu čl. 12 Haagské úmluvy. Řízení o zařazení se vede v písemné formě.

Žádost o zařazení do evidence musí obsahovat náležitosti stanovené zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Jako přílohy žádosti musejí žadatelé předložit:

1. schválení žádosti o osvojení – schválení musí být provedeno příslušným orgánem přijímajícího státu, musí obsahovat výslovné určení, že žadatelé jsou vhodní a způsobilí k osvojení podle práva přijímajícího státu a musí obsahovat i charakteristiku dětí, o které jsou schopni žadatelé kvalifikovaně pečovat,
2. rodné listy žadatelů,
3. doklady o státním občanství žadatelů,
4. osvědčení o bezúhonnosti žadatelů – výpis z rejstříku trestů, ne starší tří měsíců,
5. oddací list žadatelů,
6. zprávu o sociálním šetření (home study) – vypracovanou k tomu oprávněným sociálním pracovníkem, ne starší jednoho roku (příloha č. 2b),
7. zprávu o posouzení osobnosti – vypracovanou psychologem, včetně vyšetření se zaměřením na odhalení případné psychopatologie, ne starší jednoho roku (příloha č. 2a),
8. zprávu o zdravotním posouzení žadatelů – vypracovaná praktickým (všeobecným, rodinným, obvodním apod.) lékařem (příloha č. 3), ne starší šesti měsíců,
9. doklad o zaměstnání žadatelů,
10. doklad o příjmech žadatelů,
11. souhlas žadatelů s prováděním kontrol dítěte v dobách stanovených Úřadem (příloha č. 4),
12. vyplněný dotazník (příloha č. 5, část A vyplní žadatel a žadatelka jednotlivě, část B vyplní žadatelé společně),
13. fotodokumentaci – obsahem fotodokumentace by měly být fotografie žadatelů, eventuálně dětí žijících ve společné domácnosti, či jiných osob žijících ve společné domácnosti, širší rodiny a bytových podmínek žadatelů.

Jako přílohy se předkládají originály dokumentů nebo jejich ověřené kopie. Všechny přílohy žádosti, které jsou úředními listinami (především přílohy č. 2, 3, 4 a 5), je třeba opatřit apostilou, případně superlegalizací (vyšším ověřením), pokud by byla předkládána listina vydaná ve státě, který není vázán Úmluvou o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin a nestanoví-li zvláštní mezinárodní smlouva jinak. Žádost o zařazení do evidence žadatelů o osvojení (příloha č. 1), stejně tak i přílohy žádosti, musejí být předloženy v českém jazyce. V případě, že dokumenty, které jsou součástí žádosti, ani sama žádost nejsou v českém jazyce, musí být předložen jejich originál opatřený ověřeným českým překladem, ledaže je s ústředním orgánem

nebo pověřenou organizací přijímajícího státu dohodnuto jinak. Náklady na překlady dokumentů nesou žadatelé.

Dnem doručení žádosti Úřad zahájí řízení o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli. O přijetí žádosti Úřad informuje ústřední orgán nebo pověřenou organizaci přijímajícího státu. Úřad je povinen rozhodnout ve věci v souladu s ustanovením § 71 odst. 3 správního řádu.

V případě, že žádost neobsahuje veškeré náležitosti, Úřad řízení přeruší [§ 64 správního řádu] a vyzve žadatele k doplnění chybějících dokladů či údajů. Pro doplnění Úřad stanoví lhůtu a v případě, že žadatelé nesplní povinnost jim takto uloženou ve stanovené lhůtě, Úřad řízení zastaví [§ 66 správního řádu] a žadatele do evidence nezařadí. Usnesení o přerušení řízení se doručuje žadatelům do vlastních rukou. Ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu jsou o vydání usnesení a jeho obsahu Úřadem informováni.

V rámci řízení o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli Úřad posuzuje soulad žádosti s českým veřejným pořádkem a platnými mezinárodními smlouvami.

Rozhodnutí o zařazení, případně o nezařazení do evidence se doručuje žadatelům do vlastních rukou. Ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu jsou o vydání rozhodnutí a jeho obsahu Úřadem informováni. Rozhodnutí se doručuje v českém jazyce. Žadatelé mají lhůtu 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí pro podání odvolání [§ 83 správního řádu] v případě, že s rozhodnutím nesouhlasí. Odvolání se podává k Ministerstvu práce a sociálních věcí prostřednictvím Úřadu.

Jakmile jsou Úřadem opatřeny podklady pro vydání rozhodnutí, Úřad informuje žadatele a stanoví jim 15 denní lhůtu pro vyjádření. To se netýká žadatelů, pokud se jejich žádosti v plném rozsahu vyhovuje.

S podáním žádosti není spojena žádná poplatková povinnost.

Žadatelé mají po pravomocném zařazení do evidence povinnost sdělovat Úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení, a to do 15 dnů ode dne, kdy takové změny nastanou.

Přílohy, které jsou součástí žádosti o zařazení do evidence žadatelů o osvojení, musejí být ústředním orgánem nebo pověřenou organizací přijímajícího státu v průběhu zprostředkování osvojení pravidelně (jednou za rok) řádně aktualizovány. Pokud Úřad nestanoví jinak, je při aktualizaci příloh třeba předložit přílohy č. 4, 6, 7, 8, 9 a 10. U příloh č. 6, 7 a 9 stačí, pokud ústřední orgán nebo pověřená organizace písemně potvrdí, že během uplynulého období nedošlo k podstatným změnám.

V případě, že se žadatelé poté, co jim je na základě tuzemského rozhodnutí předáno dítě do péče před osvojením, rozhodnou požádat o osvojení dalšího dítěte z evidence dětí vhodných k osvojení vedené Úřadem, a to i biologického sourozence dítěte, je nutno opětovně podat žádost o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli. Žádost o zařazení do evidence je třeba zaslat se všemi výše uvedenými přílohami žádosti, vyjma příloh č. 2, 3 a 5, pokud byly součástí spisové dokumentace předchozí žádosti o zařazení do evidence žadatelů. Zprostředkování osvojení v tomto případě může proběhnout až po pravomocném rozhodnutí o zařazení žadatelů do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli.

2.2 Vyřazení z evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli

Úřad vyřadí žadatele z evidence v souladu s § 25 odst. 4 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, pokud:

1. zjistí závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat, nebo
2. žadatelé poruší povinnost sdělovat údaje rozhodné pro evidenci, nebo
3. o to žadatelé požádají.

Řízení o vyřazení se vede v písemné formě. Řízení je zahájeno dnem, kdy Úřad obdrží žádost o vyřazení podepsanou žadateli, případně dnem, kdy zjistí důvody dle bodu 1, či porušení povinnosti dle bodu 2. O přijetí žádosti Úřad informuje ústřední orgán nebo pověřenou organizaci přijímajícího státu. Úřad je povinen rozhodnout ve věci v souladu s ustanovením § 71 odst. 3 správního řádu.

Rozhodnutí o vyřazení z evidence se doručuje žadatelům do vlastních rukou. Ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu jsou o vydání rozhodnutí a jeho obsahu Úřadem informováni. Rozhodnutí se doručuje v českém jazyce. Žadatelé mají lhůtu 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí pro podání odvolání [§ 83 správního řádu] v případě, že s rozhodnutím nesouhlasí. Odvolání se podává k Ministerstvu práce a sociálních věcí prostřednictvím Úřadu.

3 Výběr vhodných žadatelů pro dítě (matching), seznámení se žadatelů s dítětem (interakce), předání dítěte do péče před osvojením a odjezd žadatelů po předání dítěte do péče před osvojením

3.1 Evidence dětí vhodných k osvojení

Úřad vede evidenci dětí vhodných k osvojení do zahraničí. Spisová dokumentace dítěte obsahuje aktuální podklady dle § 22 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, zejména:

1. osobní údaje dítěte,
2. údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů, včetně individuálního plánu ochrany dítěte,
3. zprávu o psychologickém vyšetření dítěte,
4. zprávu o zdravotním stavu a vývoji dítěte,
5. doklad o státním občanství dítěte,
6. rodný list dítěte,
7. doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení,
8. doklad prokazující zachování principu subsidiarity,
9. rozhodnutí příslušných orgánů o výchově dítěte, bylo-li vydáno,
10. fotografie dítěte, případně datový nosič s videem dítěte.

Kromě výše uvedeného obsahuje spisová dokumentace dítěte zpracovaný Dotazník dítěte – mezinárodní osvojení, který je buď součástí spisu postoupeného krajským úřadem, případně jeho zaslání Úřad vyžádá od zařízení, v němž je dítě umístěno.

3.2 Spárování žadatelů a dítěte (matching)

Na základě dokumentace dítěte a dokumentace žadatelů provede Úřad návrhy spárování dítěte s vybranými žadateli (žadatelskými páry), tzv. matching. Tyto návrhy předkládá k posouzení Poradnímu sboru Úřadu pro náhradní rodinnou péči.

O provedeném výběru informuje Úřad příslušný krajský úřad a zašle ústřednímu orgánu nebo pověřené organizaci přijímajícího státu oznámení o výběru konkrétních žadatelů o osvojení pro konkrétní dítě, tzv. matching letter. Ústřední orgán nebo pověřená organizace posoudí výběr provedený Úřadem.

Matching letter obsahuje:

1. zdravotní zprávu dítěte,
2. psychologickou zprávu dítěte,
3. zprávu o sociální situaci dítěte,
4. důvod, na jehož základě je dítě osvojitelné,
5. fotografii dítěte, případně datový nosič s videem dítěte.

3.3 Interakce

3.3.1 Průběh interakce

V případě, že po důkladném zvážení mají žadatelé zájem o seznámení se s dítětem, jsou povinni neprodleně písemně potvrdit tuto skutečnost Úřadu. Úřad po dohodě se zařízením, kde je vykonávána ústavní výchova, nebo se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém je dítě umístěno, případně v jiné formě péče (dále jen „zařízení“), sjedná termín návštěvy žadatelů k uskutečnění kontaktu s dítětem (interakce).

Zařízení obdrží informace potřebné k uskutečnění interakce od právníka Úřadu, který vede spis (dále jen „odpovědný právník Úřadu“), tj. termín příjezdu žadatelů, pokyny k průběhu a hodnocení interakce. Zařízení připraví dítě na příjezd žadatelů přiměřeně jeho věku. Orgán sociálně-právní ochrany dětí, který vede spisovou dokumentaci dítěte (dále jen „OSPOD“), nebo poručník dítěte obdrží od odpovědného právníka Úřadu informace o interakci a je vyzván, aby se osobně seznámil s jejím průběhem a své hodnocení zaslal Úřadu v době před ukončením interakce. Termín a základní informace o interakci (ubytování, tlumočení apod.) jsou sděleny ústřednímu orgánu nebo pověřené organizaci přijímajícího státu. Délka interakce je individuální, zpravidla se pohybuje v rozmezí 7 až 21 den. Po jejím skončení zůstávají žadatelé s dítětem v České republice až do nabytí právní moci rozhodnutí o předání dítěte do péče před osvojením. Předpokládaná délka řízení od podání návrhu k Městskému soudu v Brně je 4 až 6 týdnů.

Před příjezdem žadatelů do České republiky obdrží Úřad od ústředního orgánu či pověřené organizace přijímajícího státu souhlas s pokračováním řízení [čl. 17 písm. c) Haagské úmluvy].

Žadatelé přijíždějí vždy nejprve do sídla Úřadu, kde jsou uvedeni do problematiky interakce a dalších kroků odpovědným právníkem Úřadu, jenž bude jejich kontaktní osobou po celou dobu pobytu v ČR. Psycholog Úřadu provede se žadateli vstupní pohovor. Žadatelé předloží právníkovi Úřadu originály svých aktuálních výpisů z rejstříku trestů a aktuální potvrzení o příjmech žadatelů.

Úřad je žadatelům nápomocen při sepsání návrhu na předání dítěte do péče před osvojením. V souladu s bodem 3.4 tohoto metodického doporučení podají žadatelé k Městskému soudu v Brně návrh na předání dítěte do péče před osvojením.

Následuje první návštěva zařízení a setkání žadatelů s dítětem, která proběhne vždy za přítomnosti tlumočníka a psychologa Úřadu společně s odborným personálem zařízení (ředitel nebo jiná odpovědná osoba, lékař a psycholog zařízení). Psycholog Úřadu zpracuje podrobnou zprávu o začátku interakce. Psycholog Úřadu za přítomnosti tlumočníka navštíví žadatele společně s dítětem zpravidla opět po 5 až 14 dnech, aby vyhodnotil, zda je možné přistoupit k dalším krokům ve věci předání dítěte do péče budoucích osvojitelů, pokud k vyhodnocení nedojde jiným vhodným způsobem. Následuje vyžádaná zpráva od OSPOD, případně od poručníka, pokud je dítěti ustanoven, a zpráva ze zařízení, která shrne průběh interakce. Pravidla pro případ komplikací v interakci viz dále bod 3.3.2.

V případě úspěšné interakce jsou žadatelé povinni Úřadu sdělit, zda mají v úmyslu převzít navrhované dítě do péče se záměrem je v budoucnu osvojit a pokračovat tak v soudním řízení o předání dítěte do péče před osvojením. V případě, že žadatelé mají v úmyslu převzít navrhované dítě do péče se záměrem je v budoucnu osvojit, vydá Úřad souhlas s pokračováním řízení dle čl. 17 písm. c) Haagské úmluvy (příloha č. 6),

V případě, že žadatelé Úřadu sdělí, že nemají v úmyslu převzít navrhované dítě do péče, doporučuje se jim, aby vzali zpět svůj návrh na předání dítěte do péče před osvojením, který předtím podali k soudu.

3.3.2 Komplikace v interakci

V případě komplikací v interakci informuje zařízení neodkladně odpovědného právníka Úřadu a ten informaci neprodleně předá psychologovi Úřadu, který vyhodnotí po domluvě s ředitelem zařízení nebo jinou odpovědnou osobou, zda a kdy je nutná jeho návštěva v místě interakce. Při ní by měl být proveden za přítomnosti tlumočníka podrobný rozbor situace jak s osvojiteli, tak se zaměstnanci zařízení, kteří jsou interakci přítomni. O vzniklé situaci informuje právník Úřadu taktéž opatrovníka dítěte pro řízení o předání dítěte do péče před osvojením, případně poručníka dítěte. V návaznosti na zjištěná fakta může psycholog Úřadu:

- a) doporučit nová opatření, která by situaci pomohla řešit tak, aby interakce mohla dál probíhat, nebo
- b) navrhnout ukončení interakce, protože zlepšení dosavadního vývoje není reálné, nebo
- c) navrhnout ukončení interakce, protože jsou žadatelé rozhodnutí odstoupit od zprostředkování osvojení.

Pokud budou navržena další opatření podle písm. a), Úřad do 3 až 5 dnů vyhodnotí jejich účinnost na základě komunikace se žadateli o osvojení a zaměstnanci zařízení, případně na základě šetření psychologa Úřadu na místě.

V případě postupu podle písm. b) a c) budou žadatelé o závěrech jednání informováni. Žadatelé písemně formulují svůj názor na průběh interakce, případně svůj souhlas s jejím ukončením. V případě, že žadatelé budou souhlasit s ukončením interakce, bude jim doporučeno, aby vzali zpět svůj návrh na předání dítěte do péče před osvojením, který předtím podali k soudu.

O závěrech jednání podle písm. b) a c) informuje psycholog Úřadu odpovědnou osobu zařízení a odpovědného právníka Úřadu, který informuje opatrovníka dítěte, případně poručníka dítěte, dále

soud, k němuž žadatelé podali návrh na předání dítěte do péče před osvojením, a ústřední orgán nebo pověřenou organizaci přijímajícího státu. Psycholog Úřadu následně zpracuje zprávu z celého procesu jednání, která je součástí spisu.

V případě ukončení interakce zašle ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu Úřadu hodnocení interakce a stanovisko k dalšímu postupu Úřadu ve vztahu ke konkrétním žadatelům.

3.4 Soudní řízení o předání dítěte do péče před osvojením

Pro řízení o předání dítěte do péče před osvojením do ciziny je příslušný soud, v jehož obvodu je Úřad [§ 428 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů]. Návrh na předání dítěte do péče před osvojením podávají žadatelé k Městskému soudu v Brně, a to bezprostředně po své první návštěvě v sídle Úřadu. Řízení ve věci předání dítěte do péče před osvojením se řídí příslušnými českými právními předpisy.

Žadatelé mohou s dítětem vycestovat z České republiky až poté, co obdrží rozhodnutí soudu o předání dítěte do péče před osvojením s vyznačenou doložkou právní moci.

3.5 Odjezd žadatelů po předání dítěte do péče před osvojením

Po vydání rozhodnutí o předání dítěte do péče před osvojením a před odjezdem do ciziny obdrží žadatelé cestovní doklad dítěte. Žádost o vydání cestovního dokladu podá Úřad na Magistrát města Brna. Při podání žádosti je nutná přítomnost žadatelů a dítěte. Vystavení cestovního dokladu je bezplatné. O zprostředkování vydání nového cestovního dokladu po přemístění dítěte do ciziny mohou žadatelé požádat prostřednictvím příslušného zastupitelského orgánu České republiky v zahraničí. V těchto případech dává Úřad podle § 17 odst. 6 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, písemný souhlas.

Budoucí osvojitelé obdrží při převzetí dítěte v zařízení:

1. originál rodného listu dítěte, případně jeho ověřenou kopii,
2. propouštěcí zdravotní zprávu dítěte,
3. průkaz zdravotní pojišťovny dítěte,
4. očkovací průkaz dítěte, obsahující přehled očkování.

Po převzetí dítěte budoucími osvojiteli zašle Úřad ústřednímu orgánu nebo pověřené organizaci přijímajícího státu:

1. osvědčení o předání dítěte do péče před osvojením (čl. 20 Haagské úmluvy),
2. kopii dokladu o státním občanství dítěte (na vyžádání),
3. anonymizovanou kopii dokladu, na základě kterého je dítě osvojitelné (na vyžádání).

Veškeré náklady spojené s tlumočením v průběhu celé interakce a překlady veškerých potřebných dokumentů hradí žadatelé.

4 Vzájemná informovanost o postupu osvojení a opatření přijatá po jeho dokončení

Po předání dítěte do péče před osvojením jsou ústřední orgány nebo pověřené organizace přijímajícího státu povinny zasílat Úřadu zprávy o situaci dítěte v rodině vypracované příslušným sociálním úřadem, případně pověřenou organizací přijímajícího státu (follow-up report dle čl. 20 Haagské úmluvy). K tomu v přijímajícím státě pověřená osoba navštíví rodinu a provede šetření. O výsledcích šetření vypracuje zprávu, ke které bude přiložena aktuální lékařská zpráva a fotografie dítěte spolu s ostatními členy rodiny (příloha č. 9). Nejdříve budou Úřadu zaslány zprávy v těchto intervalech:

1. po 1 měsíci pobytu dítěte v přijímajícím státě,
2. po 3 měsících pobytu dítěte v přijímajícím státě,
3. po 6 měsících pobytu dítěte v přijímajícím státě,
4. po 12 měsících pobytu dítěte v přijímajícím státě,

Po zaslání zprávy č. 4 budou Úřadu zasílány zprávy v návaznosti na dosažený věk dítěte, a to v následujícím pořadí:

- I. ve 3 letech věku dítěte,
- II. v 7 letech věku dítěte,
- III. ve 12 letech věku dítěte,
- IV. v 15 letech věku dítěte,
- V. v 18 letech věku dítěte.

Počet zaslaných zpráv I. až V. bude záviset na věku dítěte, jehož dosáhne při zaslání zprávy č. 4. Pokud by měla být první ze zpráv (I. až V.) zaslána dříve než šest měsíců po zaslání zprávy č. 4, bude vyžadována až následující zpráva.

Zprávy III. až V. nebudou vyžadovány, pokud jejich opatření nebude možné v souladu s právními předpisy přijímajícího státu, zejména s ohledem na ochranu soukromí osvojeného dítěte.

Tyto zprávy zasílá příslušný ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu Úřadu. Zprávy musejí být předloženy v českém jazyce. V případě, že zprávy nejsou v českém jazyce, musí být předložen jejich originál opatřený ověřeným českým překladem, ledaže je s ústředním orgánem přijímajícího státu dohodnuto jinak. Takto vypracované zprávy spolu s překladem do českého jazyka zašle příslušný ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu Úřadu.

Pokud v rámci šetření zjistí pověřený sociální pracovník přijímajícího státu, že umístění dítěte v péči před osvojením není v nejlepším zájmu dítěte, ústřední orgán přijímajícího státu bude neprodleně informovat stát původu a podnikne opatření potřebná pro ochranu dítěte [čl. 21 Haagské úmluvy].

Po 6 měsících od umístění dítěte v přijímajícím státě a po předložení 3 zpráv mohou osoby, jimž je dítě předáno do péče před osvojením, podat Úřadu žádost o vydání rozhodnutí o souhlasu s osvojením dítěte do ciziny [§ 35 odst. 2 písm. i) zákona o sociálně-právní ochraně dětí]. Žádost se podává prostřednictvím příslušného ústředního orgánu nebo pověřené organizace přijímajícího

státu, spolu s překladem do českého jazyka (příloha č. 7). O přijetí žádosti Úřad informuje ústřední orgán nebo pověřenou organizaci přijímajícího státu. Úřad rozhodnutí o souhlasu vydá v případě, že z doposud zaslaných zpráv o vývoji dítěte vyplývá, že osvojení nezletilého žadateli je v nejlepším zájmu nezletilého. Rozhodnutí o souhlasu zasílá Úřad žadatelům do vlastních rukou. Ústřední orgán nebo pověřená organizace přijímajícího státu jsou o vydání rozhodnutí a jeho obsahu Úřadem informováni. Jakmile dojde k osvojení dítěte v cizině, přijímající stát o této skutečnosti uvedomí stát původu tím, že zašle Úřadu originál dokladu ve smyslu čl. 23 Haagské úmluvy, kde potvrdí, že osvojení bylo provedeno v souladu s Haagskou úmluvou (příloha č. 8).

Osvojení dítěte do ciziny je Úřad povinen oznámit subjektům uvedeným v § 25 odst. 9 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

5 Přehled příloh

Součástí tohoto metodického doporučení jsou tyto přílohy:

1. žádost o zařazení do evidence
2. doporučený rámec pro posuzování žadatelů z psychologického hlediska
3. dotazník pro zdravotní posouzení
4. souhlas žadatelů s prováděním kontrol dítěte v dobách stanovených Úřadem
5. dotazník pro žadatele o osvojení dítěte – část A a B
6. souhlas s pokračováním v řízení
7. žádost o vydání rozhodnutí o souhlasu s osvojením nezletilého dítěte budoucími osvojiteli
8. osvědčení o osvojení
9. doporučený rámec pro vypracování vývojové zprávy

Brno 15. dubna 2016

JUDr. Ing. Zdeněk K a p i t á n, Ph.D.
ředitel